

עת"א 22908/02/18 - ניר גפורוב, נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 22908-02-18 גפורוב(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותר ניר גפורוב,
נגד
המשיבים 1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
2. מדינת ישראל

החלטה

בפני עתירת אסיר בעניין תנאי חופשה.

העותר הגיש בקשה מנהלית לצאת לחופשה. המשיב אישר את בקשתו. הבקשה לחופשה אושרה בתנאים הכוללים תנאי שהעותר לא ישהה בביתו או באיזור מגוריו (נהריה) אלא דרומית לנתניה.

נימוקי העתירה

- ההחלטה להגביל את תנועתו של העותר במהלך החופשה איננה סבירה, היא מהווה פגיעה מיותרת ובלתי מוצדקת בזכויות העותר ודינה להתבטל.
- העותר מרצה עונש מאסר של 3 שנים לאחר שבית המשפט העליון קיבל חלקית את הערעור על חומרת העונש.
- במהלך תקופת ניהול משפטו היה העותר משוחרר בתנאים מגבילים, כל אותה עת שהה בעיר מגוריו.
- העותר כיום "אסיר עבודה", התנהגותו בכלא ללא רבב. הוא נוטל חלק אקטיבי ופרודוקטיבי בהליך השיקום.
- מצבה הבריאותי של אמו של העותר איננו תקין וקביעת מקום החופשה במקום כה מרוחק תקשה עליה לבקרו.
- העותר מבקש לבטל את החלטת המשיב ולהורות על שילובו של העותר בסבב חופשות **בעיר מגוריו** (סעיף 13 לעתירה).

כתב התשובה

עמוד 1

- העותר מסווג לקטגוריה ב/1, בהתאם ל"פקנ"צ החופשות". כל יציאה שלו לחופשה מותנית באישור משטרת ישראל וכפופה לתנאים מגבילים מאלה המפורטים בנספח א' ל"פקנ"צ החופשות".
- משטרת ישראל מציינת כי מניעת כניסתו של העותר לעיר נהריה, נעוצה בכך שקרבנות העבירה (2 קטינים) מתגוררים בעיר נהריה. התנאי נקבע בשל הצורך המוגבר בהגנה על קרבנות העבירה ושמירה על תחושת הביטחון שלהם.
- על הנזק לקרבנות ניתן ללמוד מגזר הדין ומתסקיר קרבן העבירה.
- תנאי זה של הרחקה ממקום מגורי קרבן העבירה הינו תנאי בסיסי ומקובל במקרים מסוג זה. יש להעדיף את ההגנה על הקרבן, על פני הנוחות של האסיר.
- יחידת השטח היתה ערה לכך שבמהלך תקופת ניהול משפטו היה העותר משוחרר בתנאים, במסגרתם שהה בביתו, אך כיום היא סבורה שיש הצדקה להרחקתו מהעיר נהריה.
- הוצאת האסיר לחופשה, בתנאי הרחקה, מהווה את האיזון הנכון והראוי בין הצורך לשמור על ביטחון ורגשות הציבור (קרבנות העבירה) לבין רצונותיו של האסיר.

דין

לאחר עיון בטענות הצדדים, במסמכים ובנספחים, נחה דעתי כי ההחלטה המנהלית הינה סבירה ואין מקום להתערבות שיפוטית בה.

בית המשפט העליון קבע כי עונשו של העותר לא חרג לחומרא, אלא בהינתן שזו הסתבכותו הראשונה בפלילים ומאסרו הראשון, להוציא עריקתו מהצבא, בהינתן הנסיבות האישיות והמשפחתיות, המלצת שירות המבחן, התסקיר החיובי, כמו גם התנהלותו בכלא והמוטיבציה לשינוי, ועל מנת לעודד את האסיר להמשיך בהתנהגות החיובית ובהליך השיקום, הופחת עונשו מ - 4 שנים ל - 3 שנים.

על פי העובדות בהן הודה הנאשם לאחר שמיעת חלק מעדי התביעה, כולל עדויות המתלוננים הקטינים, בעקבות ויכוח שפרץ בין אחיו הקטין לבין המתלוננים הקטינים, הזעיק אחיו של הנאשם את הנאשם שהגיע למקום עם רכבו. המתלוננים ברחו מהמקום כשהם רכובים על אופניים. הנאשם נסע לעברם, תוך שהוא נוסע בניגוד לתמרור האוסר כניסה, נסע לעברם במהירות גבוהה תוך שהוא סוטה מנתיב נסיעתו ומאיץ את מהירות נסיעתו, מתוך כוונה לפגוע בהם ולהטיל בהם נכות או מום או לגרום לחבלה חמורה. כשהתקרב הנאשם למתלוננים, פגע עם רכבו באופניים עליו רכבו המתלוננים ובמתלוננים. על אף שידע שהמתלוננים נפגעו ונחבלו, הנאשם לא עצר במקום כדי להגיש להם עזרה. לאחר המתלוננים נגרמו חבלות חמורות, שבר במפרק כף רגל ימין, שבר עם תזוזה בפטישון חיצוני בכף רגל שמאל, שריטה רחבה על פני הבטן האמצעית, שפשוף מעל מותן ימין ושפשופים ברגליים ובפנים.

מתסקיר נפגעי העבירה מצטיירת התמונה העגומה באשר למצבם של קרבנות העבירה.

המתלונן מ.בא' היה ספורטאי מצטיין, הוכתר פעמיים אלוף אירופה לנוער בשייט, נפצע בשתי רגליו, המהוות עבורו את המשאב הכי חשוב כשייט. מאז הפציעה הפך המתלונן לנער פחות שמח, סובל מתסמינים פוסט טראומטיים, הימנעות, חרדה קיומית, חוסר ביטחון, זעם מודחק וחוסר סבלנות, הישגיו הלימודיים והישגיו כשייט נפגעו משמעותית.

המתלונן י.א. שנהג לשחק כדורסל, לא שב למגרש מאז האירוע, סובל מחרדות, נוהג להסתגר שעות בחדרו, הפך למופנם, שקט, סגור. המוטיבציה להגיע לבית הספר נפגעה באופן משמעותי, על רקע העובדה שאחיו של הנאשם לומד באותו בית ספר.

משטרת ישראל מציינת בחוות הדעת כי יציאתו של העותר לחופשה ועוד באיזור מגוריו של הקרבן יש בה פגיעה ברגשות ובתחושת הביטחון של הקרבן.

מהדוח הסודי שהוגש לעיוני עולה כי יחידת השטח (מודיעין ובילוש נהריה מרחב חוף) ממליצה על הרחקתו מנהריה משום המסוכנות לפגיעה נוספת שעלולה להיגרם לקרבן ולרגשותיו.

כאמור, הסעד המבוקש בעתירה הוא לאפשר לו לשהות בחופשה בביתו בנהריה - מקום מגוריו של הקרבן.

סבירות ההחלטה נקבעת על ידי איזון הערכים המתחרים על הבכורה והכרעה ביניהם בנקודת החיכוך. תורת "האיזון" נוהגת במקום שקיימת סמכות שלטונית אשר הפעלתה מעניקה שיקול דעת, אשר צריכה להתחשב בערכים ובאינטרסים מתנגשים.

החלטה בנוגע ליציאה לחופשה היא החלטה מנהלית. ככל ביקורת על החלטת רשות מנהלית, בית המשפט בוחן אך את סבירות ההחלטה ואם נפל בה פגם המצדיק התערבות, מבלי לשים את שיקול דעתו תחת שיקול דעתה של הרשות המוסמכת.

מתן חופשה הינה הטבה הנתונה לשיקול דעתן של הרשויות המוסמכות [סעיף 36 לפקודת בתי הסוהר (נוסח חדש) תשל"א - 1971, תקנה 19 לתקנות בתי הסוהר, תשל"ח - 1978 וסעיף 1.ב. לפקנ"צ החופשות].

הרשות המנהלית מוסמכת לשיקול בעניין מתן חופשה את מידת הסכנה הנשקפת לציבור מהאסיר במהלך החופשה (פקנ"צ 04.40.00, פרק א', סעיף ג.4).

הסמכות למתן הטבה, כוללת גם את הסמכות להחליט לגבי אופן מימוש ההטבה ותנאים להטבה.

מטעם זה, אין זו דרכו של בית המשפט להתערב בהחלטות העוסקות ביציאתו של אסיר לחופשה, אלא במקרים חריגים, ועוד יותר הנטייה להתערבות הינה מצומצמת כאשר המחלוקת הי אלא על מתן ההטבה, אלא על אופן יישומה של ההטבה. מקרה זה אינו נמנה על המקרים בהם בית המשפט צריך להתערב.

לשב"ס ניתנה הסמכות לקבוע את מתן החופשות, תדירותן ותנאיהן, על בסיס חוות דעת מקצועיות, מידע מודיעיני והוראות הפקודה.

עיינתי במכלול הנתונים, ובכללם המידע המודיעיני ונחה דעתי כי ההחלטה להרחיקו ממקום מגוריו במהלך החופשה, מעוגנת בחומר.

השיקול של פגיעה רגשית בקורבן העבירה הינו בהחלט שיקול לגיטימי וראוי שיש לקחתו בחשבון.

יש לזכור שהעותר טרם יצא לחופשה וכבר מבקש להכתיב את תנאי החופשה. בקשתו לחופשה אושרה מיד לאחר שעמד בתנאי הסף.

אשר על כן, אני מורה על דחיית העתירה.

יחד עם זאת, נראה בנסיבות העניין, כי אם העותר יגיש בקשה מנהלית למקום חופשה שיהיה מחוץ לאזור המוניציפאלי של עכו - נהריה, אך לא מרוחק עד לדרום מנתניה, ניתן יהא לשקול את בקשתו.

ניתנה היום, כ' אדר תשע"ח, 07 מרץ 2018, בהעדר הצדדים.